

سپهرغرب، گروه خانواده: این هنرنمایی بانوی طهارت است که می‌تواند گرستگی را برای خود و فرزندانش تحمیل کند اما لب به شکایت و نیاز نکشاید؛ در عین اینکه می‌دانیم شوهر او علی مرتضی علیه‌السلام نیز اندکی در وظایف خود سستی نکرده است.

زندگی فاطمه زهرا و علی مرتضی (علیهما‌السلام) پر از نکات کاربردی در زندگی‌ماست که اگر در دوستی خود صادق باشیم، روزبه‌روز به آنان شبیه می‌شویم. هیچ‌کس مدعی نیست که در تقوا و علم و فضایل به گرد پای اهل‌بیت علیهم‌السلام برسد اما می‌تواند اندکی از صفات آنان را در وجود خود زنده نگه دارد. در اینجا می‌خواهیم با تمرکز بر شیوه سخن گفتن زوجین با یکدیگر، به سراغ سخنان فاطمه زهرا و علی مرتضی علیهما‌السلام برویم. (۱)

آن‌گونه که فاطمه زهرا (سلام الله علیه) همسر خود را خطاب می‌کند و سخن می‌گوید، پر است از زیبایی و بزرگ‌منشی و احترام: «یا اباالحسن ائی لاستحیی من الیّی ان کلف نفسک ما لا تقدر علیه!» ای ابا الحسن از خدامِ حیا می‌کنم که تو را به کاری که در توان نداری مکلف کنم.

نمونه دیگر مربوط به وداع آن بانو با همسر خویش در روزهای آخر عمر است که سخنان نغز و زیبا در قالب شعر بیان شده است:

ایکنی آن بکیت یا خیر هاد و اسبل الدمع فیهو یوم الفراق
یا قرین البتول اوصیک بالنسل فقد اصبحا حلیفا اشتیاق...

بر منت گریه نما گر خواهی/ رهنما اشک‌ها ریز بدین روز جدایی
ای تو همراه بتول، سفارش هر دم/ بهر نسلم که صافند و گرامی همدم
حضرت فاطمه (س) شوهر خویش را گاه با کنیه «ابالحسن» و گاه «یسرعمو» صدا می‌زند. ما نیز همسر خود را با نام‌های دلپسند و درعین‌حال با معنا و کریمانه صدا بزنیم.

توجه به معنای واقعی کلمات
ما در زندگی عادی کلمات را بدون توجه معنای

اصلی و با قدری مسامحه و گاه اشتباه به کار می‌بریم اما منظور یکدیگر را می‌فهمیم؛ اما خاندان وحی علیهم‌السلام این‌گونه نبودند و به جملات و تکت‌تک کلمات خود توجه کافی می‌نمودند و آن را با نیت و قصد به کار می‌بردند.

مثلا به کاربرد کلمه «بانوی آزاد» در مکالمه زیر دقت کنید. این مکالمه بعد از حادثه سقیفه اتفاق افتاده است. روزی امام علی (علیه‌السلام) وارد منزل شد و فرمود: «إِنَّهَا الْخُرَّةُ فَلَانٌ وَ فَلَانٌ يَلْتَابِ بِرِیْدَانِ أَنْ يُسَلِّمَا عَلَیکَ فَمَا تُرِینَ» ای بانوی آزاد، خلیفه و عمر در پشت درب خانه، منتظر اجازه ورود می‌باشند تا نظر شما چه باشد؟

حضرت زهرا علیها‌السلام در برابر شوهر فرمود: «خانه، خانه توست. این بانوی آزاد همسرت. هر آنچه خواهی کن.»

تفلیقی از حکمت و زیبایی و گرمی
بنابراین یکی از هنرهایی که از حضرت زهرا (س) می‌آموزیم آن است که می‌توان در عین محبت و گرمابخشی به خانواده، به لحن و ادبیات خود نیز توجه کنیم و همچنین سخنان حکمت‌آمیز بزنیم. به‌عنوان نمونه، روزی گرسنه‌ای درب منزل حضرت امیر (ع) را کوئید و تقاضای کمک کرد. امام علی (ع) در قالب شعری زیبا، نیازمندی آن گرسنه‌ی بینوا را به حضرت زهرا (س) بازگو فرمود تا اگر امکان دارد، کمک مناسبی شود، حضرت زهرا (س) با شعر، پاسخ مثبت خود را داد:

أمرک سمع یا ابن عم و طاعة ما بی من لؤم و لا ضاعة
غذیت باللب و بالبراعة أرجو إذا أشبعت من مجاعة
أَنْ أَلْحَقَ الْأَخْیَارَ و الجماعة و أدخل الجنة فی شفاعة

ای عموزاد به فرامنت نهم من طاعت/ به تو هیچم نبود سرزنش، ملامت

از خانواده فاطمی تا خانواده امروزی

هم‌اکنون دهم بینوا را طعام/ و زنده دلم هر دمی و مدام
که با خوش‌دلان می‌کنندم قرین/ شفاعت شده رو کنم بر برین
و این جریان یکدیگر به‌خوبی یاد کنند و حتی در روزهای آینده نیز اتفاق افتاد.
به نیکی یاد کردن یکی از روش‌های نیکوی زندگی آن است که زن و شوهر از یکدیگر به‌خوبی یاد کنند و حتی در هنگامی‌که طرف مقابل حضور ندارد از او به نیکی یاد کنند. بعد از ازدواج با حضرت علی علیه‌السلام، پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله از فاطمه (سلام‌الله‌علیه) پرسیدند: همسرت را چگونه یافتی؟ ایشان پاسخ داد: پدرجان، بهترین شوهر.

هم‌اکنون دهم بینوا را طعام/ و زنده دلم هر دمی و مدام
که با خوش‌دلان می‌کنندم قرین/ شفاعت شده رو کنم بر برین
و این جریان یکدیگر به‌خوبی یاد کنند و حتی در روزهای آینده نیز اتفاق افتاد.
به نیکی یاد کردن یکی از روش‌های نیکوی زندگی آن است که زن و شوهر از یکدیگر به‌خوبی یاد کنند و حتی در هنگامی‌که طرف مقابل حضور ندارد از او به نیکی یاد کنند. بعد از ازدواج با حضرت علی علیه‌السلام، پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله از فاطمه (سلام‌الله‌علیه) پرسیدند: همسرت را چگونه یافتی؟ ایشان پاسخ داد: پدرجان، بهترین شوهر.

هم‌اکنون دهم بینوا را طعام/ و زنده دلم هر دمی و مدام
که با خوش‌دلان می‌کنندم قرین/ شفاعت شده رو کنم بر برین
و این جریان یکدیگر به‌خوبی یاد کنند و حتی در هنگامی‌که طرف مقابل حضور ندارد از او به نیکی یاد کنند. بعد از ازدواج با حضرت علی علیه‌السلام، پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله از فاطمه (سلام‌الله‌علیه) پرسیدند: همسرت را چگونه یافتی؟ ایشان پاسخ داد: پدرجان، بهترین شوهر.

مشاور خانواده و مدرس دوره‌های مهارت زندگی:

سوگیری والدین در شکل‌گیری روابط و تعامل فرزندان مؤثر است

دخالت و جانب‌داری، مشکلات بین فرزندان را حادث می‌کند

و مادر و پدر نیست و بر بسیاری از موضوعات فرزند کوچک‌تر حق دخالت ندارد.
ایمانی با بیان اینکه مرزبندی باعث می‌شود فرزند دوره کودکی دچار احساس حسادت و سوء تفاهمی می‌شود که موجب اضطراب و استرس می‌شود که مرا دوست ندارند و به من توجه نمی‌کنند.
این مشاور خانواده و مدرس دوره‌های مهارت زندگی با تأکید بر اینکه با توجه به سن پایین بچه‌ها، بی‌توجهی بسیار برای کودکان سنگین است، بیان کرد: پدرش بسیاری از موضوعات برای کودکان کم است و نباید از یک لیوان انتظار گنجایشی همچون یک پارچ را داشت.
ایمانی با بیان اینکه با توجه به وقتی کودک دچار مشکل و تعارض شود چون از توان وی خارج بوده و قدرت رفع آن را ندارد مسئله برایش بزرگ است، افزود: آماده‌سازی فرزندان قبل از به دنیا آمدن فرزند دیگر یکی از مسائل مهم است.
وی با تأکید بر اینکه وقتی فرزند دیگری به جمع خانواده اضافه شود ناخوسته تغییراتی را به همراه خود ایجاد می‌کند، تصریح کرد: خردی‌ها، وسایل بزرگ و جدید و جایجایی‌ها موضوعاتی است که خودبه‌خود فرزند بزرگ را درگیر کرده و آماده پذیرش بسیاری از این تغییرات نیست.
این مشاور خانواده و مدرس دوره‌های مهارت زندگی با بیان اینکه اگر قرار است با آمدن فرزند جدید، تغییراتی رخ دهد، بهتر است تغییراتی نیز برای فرزند بزرگ همچون تغییر رنگ اتاق و... انجام شود، ادامه داد: این اقدام موجب می‌شود او نیز از این تغییرات بی‌نصیب نبوده و ایجاد جذایت می‌کند.
ایمانی با تأکید بر اینکه مرسوم است وقتی فرزند دیگری در خانواده متولد می‌شود، پدیده‌ای نیز برای فرزند بزرگ‌تر فراهم کنند، ادامه داد: این مهم یادآور می‌شود که آمدن فرزند جدید آورده‌هایی نیز برای این مشاور خانواده و مدرس دوره‌های مهارت زندگی است.

وی با بیان اینکه در دوره بارداری بهتر است با فرزند بزرگ‌تر مهربان‌تر و با آرامش رفتار شود، خاطرنشان کرد: در این دوره باید تعاملات فرزند با مادر برقرار باشد به‌گونه‌ای که از مادر بارداری شروع به اینکه دوری کرده و عزت‌نشین شود و نتواند آن شرایط را بپذیرا باشد.
این مشاور خانواده با تأکید بر اینکه باید سایر اعضای خانواده متولد می‌شود، پدیده‌ای نیز برای فرزند بزرگ‌تر فراهم کنند، ادامه داد: این مهم یادآور می‌شود که آمدن فرزند جدید آورده‌هایی نیز برای این مشاور خانواده و مدرس دوره‌های مهارت زندگی است.

وی با بیان اینکه در دوره بارداری بهتر است با فرزند بزرگ‌تر مهربان‌تر و با آرامش رفتار شود، خاطرنشان کرد: در این دوره باید تعاملات فرزند با مادر برقرار باشد به‌گونه‌ای که از مادر بارداری شروع به اینکه دوری کرده و عزت‌نشین شود و نتواند آن شرایط را بپذیرا باشد.

این مشاور خانواده با تأکید بر اینکه باید سایر اعضای خانواده متولد می‌شود، پدیده‌ای نیز برای فرزند بزرگ‌تر فراهم کنند، ادامه داد: این مهم یادآور می‌شود که آمدن فرزند جدید آورده‌هایی نیز برای این مشاور خانواده و مدرس دوره‌های مهارت زندگی است.

کنترل کمتر فرزند

از عواقب دیگر ناهماهنگی بین والدین این است

و شخصیت فرزند را از بین می‌برند، خاطرنشان کرد: این موضوع بسیار آسیب‌زننده بوده و والدین سعی کنند جلوی دیگران فرزندان را سرزنش، توهین و تنبیه نکنند.
وی یادآور شد: در مقابل فرزندان تأوأم با تشویق و تنبیه کلامی و ارتباطی رابطه برقرار کرده و هیچ‌گاه فرزندان را دچار مخاطرات و تنبیه شدید نکنیم بلکه می‌تواند در برهه‌های مختلف بروز پیدا کند.

این مشاور خانواده با بیان اینکه فرزندان زمانی که در مقابل سوگیری والدین قرار می‌گیرند، آرامش از آن‌ها سلب شده و استرس می‌گیرند که گاهی تشدید نیز می‌شود، اظهار کرد: این فرزندان دچار مشکلات عاطفی و احساس تبعیض می‌شوند و به این دلیل، پرخاش و دعوا همواره بین فرزندان وجود داشته و می‌تواند در برهه‌های مختلف بروز پیدا کند.
ایمانی با تأکید بر اینکه حس حسادت و رقابت‌طلبی بین فرزندان باعث تخریب رابطه و اعتمادبه‌نفس آن‌ها و تخریب رابطه دوستی در خانواده به‌دنبال سوگیری والدین می‌شود، گفت: بچه‌ها کاملاً رقابت‌جو بوده و به‌دنبال این هستند خود را موفق‌تر و برتر نشان داده و مزیت‌های خود را بیشتر آشکار کنند و اگر به حس رقابت و برتری‌جویی آن‌ها توجه نشود یا آسیب جدی عاطفی می‌بینند و احساس شکست می‌کنند که هر دو آسیب جدی به ساختار روانی و احساسی فرزندان وارد می‌کند و درنهایت موجب ناسازگاری، بی‌اعتمادی و... می‌شود.
وی بیان کرد: آسیب‌ها در ثبات رفتاری و شخصیتی به‌ویژه در سن بلوغ مطرح بوده و در صورت بروز چنین آسیب‌هایی فرزندان به فرار و یا خودکشی فکر می‌کنند که متأسفانه ناشی از سوگیری‌ها، رفتارها، تنبیه‌ها، سرزنش‌ها و عدم اعتمادهاست.
ایسن مدرس دوره‌های مهارت زندگی با تأکید بر اینکه ریشه ناسازگاری فرزندان را باید در رفتار والدین پیدا کرد، افزود: باید علت خشونت و پرخاشگری فرزندان را پیدا کنیم چراکه در صورت عدم شناسایی و رفع آن‌ها با کمک مشاور به‌تدریج اثرات عمیق‌تر و مخرب‌تری بر فرزندان خواهد داشت.
ایمانی با اشاره به انجام تحقیقی در خصوص سه تیپ از والدین در کشور، تصریح کرد: این تحقیق در خصوص والدین مستبد، والدین مقتدر و والدین سخت‌گیر بود که هر سه این والدین آسیب‌زننده هستند.

اهمیت هماهنگی والدین در تربیت فرزندان

کے قدرت آن‌ها در کنترل فرزند کم می‌شود. اگر پدر می‌تواند با مادر مخالفت کند و هرچه دلش می‌خواهد به او بگوید، چـرا فرزند نتواند؟ اگر مادر می‌تواند لجبازی کند و به نظر پدر بی‌اعتنا باشد، چـرا فرزند نتواند؟ وقتی مصادر می‌گوید این کار بد است، اما به نظر پدر بد نیست، پس شاید واقعاً بد نیست و فرزند می‌تواند آن را انجام دهد.

گریز از قوانین خانواده

به‌علاوه، وقتی مادر مخالف است و پدر مخالف نیست، اگر مادر بخواهد فرزند را تنبیه کند، پدر از او دفاع خواهد کرد، همـه این موارد مجوزهایی است برای این‌که فرزندان زیر بار قوانینی که والدین وضع می‌کنند روند. آن‌ها یاد می‌گیرند که این خانه قانون مشخصی ندارد و اصلاً دلیلی ندارد که مطابق قوانینی رفتار کرده که یک نفر در خانه وضع کرده است. موضوع این نیست که کدام‌یک از والدین درست می‌گویند، چه قانونی باید باشد و چه قانونی نباید باشد، یا این‌که هر رفتاری چه پیامدی

حضرت زهرا علیه‌السلام فرمود: در خانه ما غذایی نیست، مگر به‌اندازه خوراک دخترچه‌ما امشب ایشا می‌نماییم و گرستگی را تحمل می‌کنیم.

کانون گرم خانه

همسران حتی در حین انجام کارهای خود می‌توانند فضای خانه را با سخنان خود لطیف و پر از محبت کنند. حضرت فاطمه با امام حسن (ع) بازی می‌کرد و شعری می‌خواند:

أَشْبِهَ أَبَاكَ يَا حَسَنُ وَ أَلْخَعُ عَنِ الْخَقِّ الرَّشَنَ وَ أَغْدِبَ إِلَهاً مَا مَنَنْ وَ لَا تَوَالِ ذَا الْأَخِنِ
پدر را تو مانند شو با حسن / و حق را تو ریسمان‌ها برفکن

و دلدار صاحب نعم را پرست/ و صاحب کینه نده دست‌دست
و آنگاه‌که امام حسین (علیه‌السلام) را بر روی دست نوازش می‌کرد، می‌فرمود: انت شبیه بابی لست شبیها بعلی حسین‌جان تو به پدرم شباهت داری و به علی شبیه نیستی.
امام علی (ع) سخنان فاطمه (س) را می‌شنید و لبخند می‌زد.

احترام به پینش و نظرات همسر

ایسن هنرنمایی بانوی طهارت است که می‌تواند گرستگی را برای خود و فرزندانـش تحمل کند اما لب به شکایت و نیاز نکشاید؛ در عین اینکه می‌دانیم شوهر او علی مرتضی (ع) نیز اندکی در وظایف خود سستی نکرده است.
بر بسیاری اوقات همسران با توجه به رأی و درایت خود یک روش کار را انتخاب می‌کنند که اگر این تصمیم جزو حرام‌های الهی نباشد، مناسب است که همسران آن را به دیده احترام بنگرند، مثلاً گریه‌های حضرت فاطمه (ع) بعد از پیامبر (ص) یکی از این تصمیم‌هاست که نه از روی

وی ادامه داد: در مواردی والدین به تحمیل و بهاجبار خطوطی را برای فرزندان خود مشخص می‌کنند و باید‌ها و نباید‌هایی دارند و بچه‌ها طبق یک نظم و اصولی مطابق با رفتار والدین کار‌ها را انجام می‌دهند و انعطاف‌پذیر نبوده و همچون یک ربات هستند که در تعامل با دیگران شکننده بوده و تعامل سازنده ندارند و به‌شدت آسیب‌پذیر هستند.
وی با بیان اینکه یکسری از والدین نیز بسیار آسان‌گیر بوده و به فرزند آزادی بیش‌ازاندازه داده و توجه زیادی دارند، خاطرنشان کرد: این بچه‌ها مراقبت از خود و برقراری ارتباط سازنده را یاد نمی‌گیرند و همیشه طلبکار عمل می‌کنند و فرزندان خوب و شایسته‌ای پرورش پیدا نمی‌کنند.
این مشاور خانواده با تأکید بر اینکه بهترین نوع خانواده‌ها رفتارهایی تأوأم با دلگرمی، ایجاد صمیمت و رفتار سازنده دارند، یادآور شد: در این خانواده‌ها احترام به فرزندان، والدین و جایگاه آن‌ها و روابط دیده می‌شود و با همه ارتباط سازنده دارند، در این‌گونه خانواده‌ها نسبت به کسی سوگیری بد و قضاوت رزشت و غیرانسانی ندارند که ضمن حفظ حرمت‌ها در کمال صمیمت و دوستی فرزندان در محیطی سالم رشد می‌یابند.

ایمانی اظهار کرد: نهایت و خروجی محیط سالم، فرزندان شایسته با بلوغ عاطفی، احساسی و روانی داریم که در جامعه مسئولیت کارهای خود را بپذیرا بوده و افراد موفقی هستند؛ این‌گونه افراد حتی اگر در چرخه تحصیلی و شغلی موفق نباشند اما ازنظر ارتباطی روابط بهتری برقرار می‌کنند.
وی با بیان اینکه باید بپذیریم جنس پسر و دختر با یکدیگر فرق می‌کند، خصوصیات رفتاری و اخلاقی و خروجی این‌ها به بلوغ عاطفی، احساسی و روانی داریم که در جامعه مسئولیت کارهای خود را بپذیرا بوده و افراد موفقی هستند؛ این‌گونه افراد حتی اگر در چرخه تحصیلی و شغلی موفق نباشند اما ازنظر ارتباطی روابط بهتری برقرار می‌کنند.

وی با بیان اینکه باید بپذیریم جنس پسر و دختر با یکدیگر فرق می‌کند، خصوصیات رفتاری و اخلاقی و خروجی این‌ها به بلوغ عاطفی، احساسی و روانی داریم که در جامعه مسئولیت کارهای خود را بپذیرا بوده و افراد موفقی هستند؛ این‌گونه افراد حتی اگر در چرخه تحصیلی و شغلی موفق نباشند اما ازنظر ارتباطی روابط بهتری برقرار می‌کنند.

وی با بیان اینکه باید بپذیریم جنس پسر و دختر با یکدیگر فرق می‌کند، خصوصیات رفتاری و اخلاقی و خروجی این‌ها به بلوغ عاطفی، احساسی و روانی داریم که در جامعه مسئولیت کارهای خود را بپذیرا بوده و افراد موفقی هستند؛ این‌گونه افراد حتی اگر در چرخه تحصیلی و شغلی موفق نباشند اما ازنظر ارتباطی روابط بهتری برقرار می‌کنند.

احساسات بی‌خرد بلکه در عین حکمت و فایده انجام می‌شد.
حضرت علی (ع) به فاطمه زهرا (س) خبر دادند که برخی از مردم از گریه‌های شبانه‌روزی ایشان گلایه دارند و می‌گویند: فاطمه یا شب گریه کند یا روز.

حضرت فاطمه سلام‌الله‌علیه این‌گونه جواب داد: «یا اباالحسن، چقدر اندک است، ماندن من در میان مردم و چقدر نزدیک است، زمان پنهان شدن من از جمعشان. سوگند به خدا هرگز سکوت نمی‌کنم، نه در شب و نه در روز، گریه‌های مداوم را تعطیل نمی‌نمایم.

حضرت علی علیه‌السلام فرمود: آن‌طور که می‌پسندی عمل کن!
سبب برای فاطمه (س) سرپناهی درست کرد تا به گریه‌های خود ادامه دهد و آن بانو ضمن عزاداری به روشنگری‌های سیاسی می‌پرداختند (که به آن مکان «بیت‌الاحزان» می‌گویند).

احساسات و زبان را در کنترل نگه‌داریم
زن و شوهر در قبال هم حقوق و وظایفی دارند اما در خانواده متعالی هر یک از زوجین به وظایف خود عمل می‌کنند و درعین‌حال مراعات طرف مقابل را می‌کنند تا به خاطر کاری که در توان ندارد دچار زحمت نشود.

روزی حضرت امیر به فاطمه زهرا(س) فرمود که: چرا اطلاع ندادی که در خانه غذا نداریم؟ بانوی کرامت فرمود: رسول خدا (ص) مرا نهی فرمود که چیزی از تو درخواست نمایم و به من سفارش فرمود: چیزی از پسرعمویت درخواست مکن، اگر چیزی برای تو آورد بپذیر و الا تو درخواست چیزی نداشته باش.

ایسن هنرنمایی بانوی طهارت است که می‌تواند گرستگی را برای خود و فرزندانـش تحمل کند اما لب به شکایت و نیاز نکشاید؛ در عین اینکه می‌دانیم شوهر او علی مرتضی (ع) نیز اندکی در وظایف خود سستی نکرده است.
۱. احادیث برگرفته از کتاب (فرهنگ سخنان حضرت فاطمه زهرا (س)) تألیف مرحوم محمد دشتی

ایمانی با بیان اینکه سطح تحصیلات در جامعه رشد کرده اما سواد نه، افزود: اگر به خانواده‌های قدیم برگردیم علیرغم اینکه تعداد فرزندان بیشتر بود اما نوع شکل‌گیری ارتباطات سازمان‌یافته‌تر، درست‌تر و منطقی‌تر بود، سواد ارتباطی و معنی تجربه زندگی را در گذشتگان به‌خوبی می‌دیدم و در حال حاضر این مهم از بین رفته است.

وی با تأکید بر اینکه به سمتی رفته‌ایم که فقط نیازها و خصوصیات خود برایمان اهمیت دارد، تصریح کرد: خودخواهانه‌تر زندگی می‌کنیم و فرزندانمان را نیز با همین رویه بار می‌آوریم؛ نگاه منفعت‌طلبانه از رابطه و موضوعات اجتماعی داریم که آسیب‌زننده است.

در مسئله کودکان یکی از موضوعاتی که باید به جد به آن توجه کرد این است که در تولد فرزندان دوم و سوم و تعامل آن‌ها با سایر فرزندان خانواده قبل از به دنیا آمدن آن‌ها و دوره بارداری شروع می‌شود و اگر والدین آگاهانه با سعه‌صدر، صبوری و بدون سوگیری فضا را مهیا کرده و به فرزند آگاهی دهند که فرزندی که قرار است به دنیا بیاید برای او یک همبازی و دوست می‌شود انتقال این آگاهی و شناخت آن‌ها را دارای آمادگی می‌کند؛ اما وقتی ابهام، سوگیری و احتجاب در فرزند ایجاد شده و احساس می‌کند از پدر و مادر دور شده و کسی به او توجه ندارد از همان دوره کودکی حسادت و سو تفاهم‌هایی که موجب اضطراب و استرس می‌شود که مرا دوست ندارند و به من توجه نمی‌کنند در او ایجاد می‌شود که زمینه بسیاری از آسیب‌های بعدی خواهد بود.

والدین باید توجه داشته باشند تا حد امکان از هرگونه سوگیری در رفتارهای کودکان برهیزر کنند و سعی بر ایجاد محیطی سالم در خانواده داشته باشند تا فرزندان‌ی شایسته و بدون هیچ‌گونه آسیب‌پذیری را به جامعه تحویل دهند؛ البته شاید آسیب‌های ناشی از رفتار والدین همان زمان بروز نکند و شاهد بروز آن‌ها در مراحل بعدی رشد به‌ویژه در سنین نوجوانی باشیم که خود را به شکل فرار از منزل و یا خودکشی نشان می‌دهد.

البته والدین باید این مهم را بپذیرند که فرزندان دختر و پسر تفاوت‌های بسیاری در نوع نیازها و... دارند و در صورت پذیرفتن این مهم رفتارهای آگاهانه‌تر و مؤثرتری را از سوی والدین شاهد خواهیم بود.

که به‌اندازه ما حق دارد می‌پذیریم.

گذشت کردن

در برخی موارد، اختلاف به صورتی است که راه‌حل میانه‌ای برای آن وجود ندارد. در این صورت چه باید کرد؟ پاسخش این است که باید یکی از طرفین بگذرد. آن‌هم به خاطر منافعی که هماهنگی والدین برای فرزند و تربیت او و نیز ارتباطش با والدین دارد. در هر مورد بدون راه‌حل میانه، یکی از والدین باید نظر دیگری را بپذیرد؛ زیرا آسپیی که از اختلاف والدین متوجه کودک می‌شود از عمل کردن به‌ه روش یکی از والدین حتی اگر اشکالاتی در آن باشد بدتر است. پس درباره مسائل تربیتی فرزندان خوب مطالعه و گفتگو کنید تا به توافق برسید. اگر در موقعیتی سردرگم شدید با شخص سومی که در این مسائل اطلاعات کافی دارد مشورت کنید.

اگر توافق ممکن نیست یکی از والدین باید کوتاه بیاید و صحنه را خالی کند؛ اما این‌طور نباشد که همیشه نظر پدر یا همیشه نظر مادر اعمال شود.

راز سر به‌پهر

اختلاف شما و همسران باید مثل یک